

Yrityksen rahoituksen suunnittelu

Juha Hurskainen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Yrityksen rahoituksen suunnittelu

Juha Hurskainen
Liiketalouden koulutus
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2022

Tämänhetkinen markkinatilanne on aiheuttanut Yritys X:lle merkittäviä haasteita sen toiminnassa. Matkailu- ja ravintola-ala ovat olleet suurimpia kärsijöitä koronaviruksen aikana. Geopoliittinen tilanne sekä meneillään olevan sodan aiheuttamat kuluttajahintojen merkittävä kasvu ovat saaneet kuluttajat entistä varovaisemmiksi rahansa käytöstä sekä heidän luottamuksensa tulevaisuuteen on laskenut. Tämä näkyy erityisesti matkailu ja ravintola-alalla sillä alan toimijoiden tarjoamat palvelut ja tuotteet eivät tyypillisesti ole välttämättömiä.

Tietoperustassa kuvataan mitä rahoitus on. Yritysrahoituksen muutosta, markkinan vapautumisessa sekä mistä eri osa-alueista muodostuvat rahoitusmarkkinat. Lisäksi kuvataan mitä erilaisia yritysten rahoitusvaihtoehtoja niin omanpääoman kuin vieraanpääoman osalta on olemassa. Tietoperustassa kuvataan myös mitä asioita tulee huomioida lyhyen- sekä pitkänaikavälin rahoitussuunnitelmassa sekä minkälaisia riskejä rahoitukseen voi liittyä.

Tässä tutkimuksessa tutkimusmenetelminä käytettiin avointa- sekä teemahaastattelua. Valituilla tutkimusmenetelmillä pystyttiin parhaiten muodostamaan käsitys, mikä on yhtiön tulevaisuuden tavoite ja miten erilaiset rahoitusratkaisut tukevat tähän tavoitteeseen pääsyä. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli tutkia Yritys X:n erilaisia rahoitusvaihtoehtoja, joilla se kykenee varmistamaan riittävän likviditeetin yrityksen yleisten toimintojen ylläpitämiseksi.

Keskeisenä tuloksena tässä tutkimuksessa listataan palveluntarjoajien kanssa käytyjen haastatteluiden perusteella Yritys X:n kannalta parhaat mahdolliset rahoitus vaihtoehdot, joilla ratkaistaan lyhytaikaisen rahoituksen ongelmat.

Tulosten pohjalta muodostettiin yrityksen johtoryhmälle ehdotus, jonka avulla yritys pystyy varmistamaan lyhytaikaisen rahoituksen riittävyden yleisten toimintojen ylläpitämiseksi.

Juha Hurskainen

Planning the company's funding

Year	2022	Pages	35
------	------	-------	----

The current market situation has caused Company X significant challenges in its operations. The hospitality industry has been the biggest sufferer during the coronavirus pandemic. The geopolitical situation and the significant increase in consumer prices caused by the ongoing war have made consumers more cautious about using their money and their confidence in the future has fallen. This is particularly evident in the hospitality sector, as the services and products offered by operators in the sector are typically not considered necessary.

The knowledge base describes what funding is, the change in corporate finance, the liberalization of the market and the different areas that make up the financial markets. In addition, the different financing options for companies in terms of both equity and debt capital are described. The knowledge base also describes what needs to be considered in the short- and long-term financing plan and what kinds of risks may be associated with financing.

In this study, open-ended and thematic interviews were used as research methods. The selected research methods were the best way to form an idea of what the company's future goal is and how various financing solutions support achieving this goal. The objective of this study was to explore the various financing options available to Company X to ensure sufficient liquidity to maintain the company's overall operations.

As a key result, based on interviews with service providers, this study lists the best possible financing options for Company X to solve its short-term financing problems.

Based on the results, a proposal was formed for the management team of the company, which will enable the company to ensure the sufficiency of short-term financing to maintain general operations.

Keywords: liquidity, investments, funding

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Mitä rahoitus on?	7
2.1	Rahamarkkinat.....	8
2.2	Joukkolainamarkkinat	9
2.3	Osakemarkkinat	9
2.4	Pankit	10
3	Rahoitusvaihtoehdot	10
3.1	Oma pääoma	10
3.2	Vieras pääoma	11
3.3	Välirahoitus	11
3.4	Vakuudet	12
4	Lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma.....	13
5	Pitkän aikavälin rahoituspäätökset	14
5.1	Investointien määritys.....	14
5.2	Investointien rahoitus	15
6	Tutkimuksellinen kehittämistyö.....	16
6.1	Tutkimusongelma	17
6.2	Tutkimusmenetelmien valinta.....	17
6.2.1	Haastattelut	18
6.3	Aineiston kerääminen ja analyysi	19
6.4	Tulokset	21
7	Esitys johtoryhmälle	26
8	Pohdinta	27
8.1	Tutkimuksen luotettavuus	28
	Lähteet.....	29
	Kuviot	31
	Taulukot	32
	Liitteet	33

1 Johdanto

Rahoitusmarkkinoiden kehittyminen, vapautuminen, uusien tuotteiden syntyminen sekä monet muut tekijät ovat merkittävästi kehittäneet yritysten rahoituksen suunnittelua sekä rahoitusten järjestämistä. Yritysten rahoituksen keskiössä olevat käsitteet eivät kuitenkaan ole ajan mittaan muuttuneet. Keskeisinä käsitteinä voidaan pitää 3 eri aluetta, jotka ovat: investointi kohteiden määrittäminen, investointien rahoittaminen sekä riittävän likviditeetin varmistaminen yrityksen yleistentoimintojen ylläpitämiseksi. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Näiden 3 käsitteen lisäksi yrityksen johdolle tulee muitakin yrityksen rahoitukseen liittyviä kysymyksiä ratkaistavaksi, mutta pääpiirteittäin voidaan katsoa, että ratkaistavat ongelmat liittyvän näihin 3 käsitteeseen. Yrityksen johdon rahoituksen ongelmien ratkaisu voidaan karkeasti jakaa kahteen kategoriaan: lyhytaikainen alle 12 kuukauden rahoitus, jolla varmistetaan yritykselle riittävä likviditeetti yleisten toimintojen ylläpitämiseksi sekä pitkäaikainen yli 12 kuukauden rahoitus, jolla varmistetaan investointien rahoittaminen. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

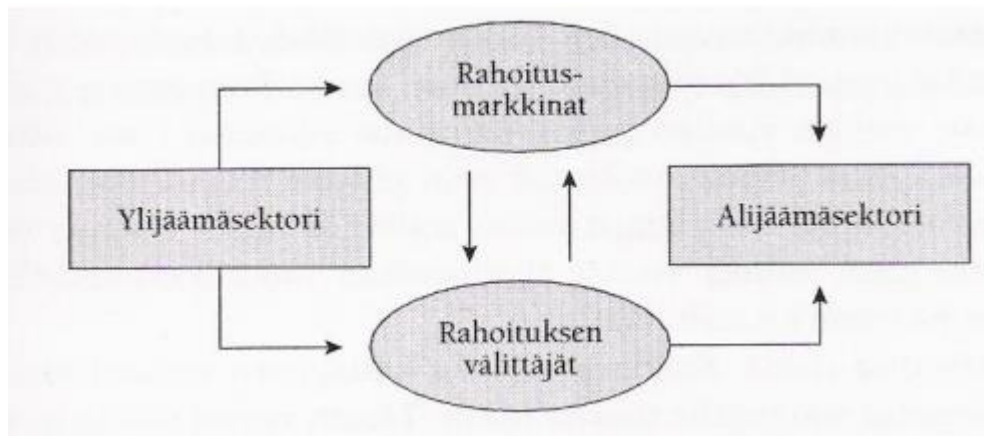
Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää toimeksiantaja Yritys X:lle erilaisia vaihtoehtoja lyhytaikaisen sekä pitkäaikaisen rahoituksen järjestämiseksi. Työn aikana luotiin erilaisia vaihtoehtoja, miten ongelmia saataisiin ratkottua yrityksen kannalta parhaalla tavalla. Lopuksi laadittiin esitys yrityksen johdolle, jossa esiteltiin ratkaisuvaihtoehtoja lyhytaikaisen sekä pitkäaikaisen rahoituksen ongelmien ratkaisuun.

Opinnäytetyön tietoperustassa kuvataan yritysrahoituksen muutosta sekä yritysten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja niin lyhytaikaiseen kuin pitkäaikaiseen rahoituksen järjestämiseen. Lisäksi kuvataan tämänhetkistä markkinatilannetta ja miten se vaikuttaa rahoituksen kustannukseen.

Opinnäytetyön tutkimusosassa tutkitaan Yritys X:n tämänhetkistä rahoitustilannetta ja selvitetään yrityksen johdolta haastatteluiden ja yhteisien pohdintojen avulla tulevaisuuden tavoitteita. Tutkimusosassa kartoitetaan myös rahoittajien tarjoamia ratkaisuja, joista parhaiten Yritys X:n tavoitteisiin soveltuvat esitellään yrityksen johtoryhmälle.

2 Mitä rahoitus on?

Rahoitusjärjestelmä koostuu ylijäämäsektorista (tyypillisesti kotitaloudet), alijäämäsektorista (tyypillisesti yritykset), rahoitusmarkkinoista sekä rahoituksen välittäjistä (tyypillisesti pankit). Nykyisessä rahoitusjärjestelmässä osapuolet ovat toisiinsa yhteydessä digitaalisessa verkossa, mikä mahdollistaa pääomien liikuttamisen vuorokauden jokaisena hetkenä. Esimerkiksi Euroopassa toimiva yritys voi lainata toimintaansa varten tarvitsemiaan pääomia aasialaiselta taholta. (Leppiniemi & Puttonen 2002.)

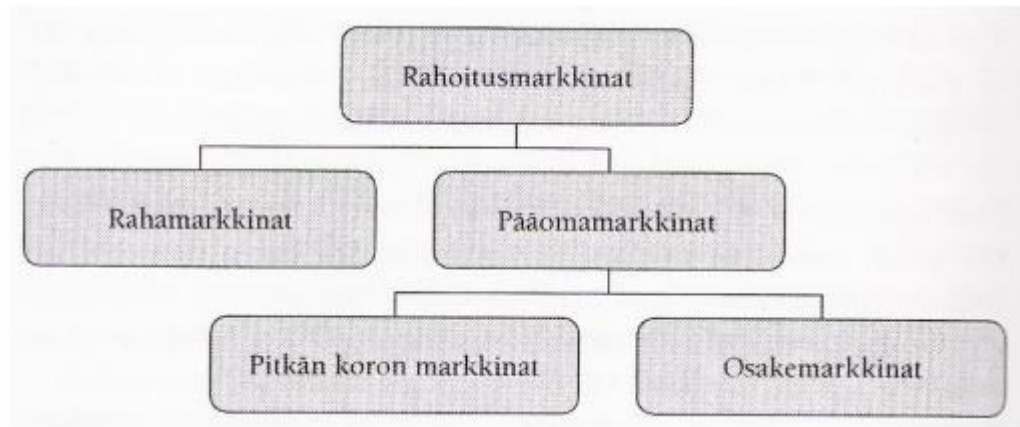
Kuvio 1: Rahoitusmarkkinoiden rooli kansantaloudessa (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Yhteiskunta hyötyy merkittävästi rahoitusjärjestelmän toimivuudesta. Vaikka rahoituksen funktiot itsessään muuttuu kohtuullisen vähän ajan mittaan, vaikka eri maiden rahoitusinstitutioita ajaa erilainen poliittinen kulttuuri. Rahoitusjärjestelmällä on 4 tärkeää tehtävää: 1. siirtää ylijäämä sektorilta varoja alijäämä sektorille mahdollisimman tehokkaasti, mikä tarkoittaa pääoman siirtoa mahdollisimman pienin kustannuksin ja mahdollisimman nopeasti. 2. Välittää tietoa yritysten nykytilanteesta. Yrityksillä onkin velvollisuus tietyin väliajoin raportoida sijoittajille tilinpäätöksensä. 3. Sijoitusinstrumenttien likvidiyden parantaminen. Useasti sijoittaja ei halua omistaa esimerkiksi yhtiön osakkeita siihen saakka, kunnes yhtiön investoinnin tuottama hyöty realisoituu täysimääräisesti. Likvidiyden parantamisella sijoittaja saakin myytyä omistamansa yrityksen osakkeet tehokkaammin. 4. Riskin hajauttaminen useampaan kuin yhden yhtiön sijoitusinstrumentteihin. Mikäli varat olisivat sijoitettu esimerkiksi yhden yhtiön osakkeisiin tuo tämä merkittävästi lisää riskiä, jos vertauksena varat olisivat sijoitettuna useamman yhtiön osakkeisiin tai vaikka osakerahastoon. (Leppiniemi & Puttonen 2002.)

Ilman toimivia rahoitusmarkkinoita olisimme hyvin vaikeassa tilanteessa. Varojen ohjaaminen yrityksen investointeihin tulisi tapahtua suoraan sijoittajan ja yrityksen pääkonttorin välillä, sillä varoja välittäjä tahoja ei löytyisi. Osakkeen myynti- sekä ostohinnan määrittäminen olisi hyvin vaikeaa, sillä sijoittajat voisivat myydä osakkeitaan vain yleisten myynti ilmoitusten

kautta. Sijoittajien olisi hyvin vaikeaa saada informaatiota yrityksistä, joihin ovat varojaan sijoittaneet. (Leppiniemi & Puttonen 2002.)

Rahoitusmarkkinat koostuvat kahdesta eri osa-alueesta: Rahamarkkinoista sekä Pääomamarkkinoista. Pääomamarkkinat koostuvat taas kahdesta osasta: Pitkän koron markkinoista sekä Osakemarkkinoista. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Kuvio 2: Rahoitusmarkkinoiden rakenne (Knüpfer & Puttonen 2018.)

2.1 Rahamarkkinat

Rahamarkkinoista puhuttaessa puhutaan lyhytaikaisista alle kahdentoista kuukauden mittaisista rahoitusinstrumenteista. Suomen nykymuotoiset rahamarkkinat alkoivat kehittyä vuonna 1987, jolloin pankit alkoivat tarjota sijoitustodistuksia. Tällöin syntyivät myös ensimmäiset Suomen lyhyet korot niin kutsutut Helibor-korot, jotka konvertoitiin EURIBOR-koroiksi vuonna 1999. EURIBOR-korot noteerataan lyhimmillään 1 viikon ja pisimmillään 12 kuukauden mittaisina. EURIBOR-korot voivat vaihdella markkinatilanteen muuttuessa merkittävästi. Hieman yli 10 vuotta siten EURIBOR-korot olivat noin viiden prosentin luokkaa, kun taas vuonna 2018 EURIBOR-korot olivat negatiivisia. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Kahdentoista kuukauden EURIBOR-koron viimeisin noteeraus 13.10.2022 on arvoltaan 2,661 %. EURIBOR-koron taso on noussut tilastojen valossa suhteellisen nopeasti, sillä esimerkiksi 20.4.2022 EURIBOR-koron arvo oli -0,14 %. (Suomen Pankki 2022.)

EURIBOR-korkojen muutos kertoo markkinatilanteen muutoksesta. Korkojen noustessa markkinat kehittyvät positiivisesti ja EURIBOR-korkojen laskiessa markkinat heikentyvät. EURIBOR korko kertoo, kuinka suurta hintaa pankit joutuisivat maksamaan markkinoilta lainaamastaan rahasta. Kahdentoista kuukauden EURIBOR-korko on suomalaisille varsin tuttu sillä, se on ollut perinteisesti asuntolainoissa suosituin markkinakorko. Lyhyemmät EURIBOR-korot reagoivat markkinamuutokseen nopeammin kuin 12 kuukauden korko. 12 kuukauden korko antaaakin turvaa 12 kuukauden ajaksi, sillä asuntovelallisen lainassa korkotaso noteerataan koron nimen

mukaisesti 12 kuukauden välein. Tästä voi myös olla haittaa tilanteissa, joissa korko on määrytynyt lainalle markkina huipulla. (Osuuspankki 2022.)

Lyhytaikaisiksi rahamarkkinainstrumenteiksi luotaan myös valtion velkasitoumukset, ja kunta- sekä yritystodistukset. Näiden ainoa ero pankkien sijoitustodistuksiin on se, että pankin sijasta näissä on velallisena yritys, kunta tai valtio. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Rahamarkkinainstrumentit eroavat maturiteetin lisäksi pääomamarkkinainstrumenteista useasti siten, että niille ei makseta korkoa vaan sijoittajan tuotto muodostuu instrumentin arvonnoususta. Sijoittajan tuotto muodostuu siis siten, että ostaessa instrumentin maksetaan siitä alle nimellisarvo ja kun tuote erääntyy, saa sijoittaja nimellisarvon takaisin. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

2.2 Joukkolainamarkkinat

Joukkolainamarkkinoista puhuttaessa tarkoitetaan yli kahdentoista kuukauden pituisia sijoitusinstrumentteja, jotka on jaettu useaan pieneenpään velkakirjaan sijoittajille. Tyypillisesti joukkolainoja ovat liikkeelle laskeneet valtiot ja suuret yritykset. Joukkolainojen pituus voi vaihdella tyypillisesti muutamasta vuodesta jopa kymmeneen vuosiin. (Valtionneuvosto 2016.)

Joukkolainoja on olemassa hyvin erilaisia. Joissakin tapauksissa joukkolaina on lähes riskitön kuten suurten valtioiden liikkeelle laskemat ja joissain tapauksissa taas riski voi olla hyvinkin korkea tyypillisesti tällöin kyseessä on pienempi tai heikompi yritys. Joukkolainojen yhden osuuden vähimmäismäärä on tyypillisesti noin 50.000,00 euroa. (Danske Bank 2012.)

2.3 Osakemarkkinat

Suomessa pörssitoiminta alkoi noin 100 vuotta sitten. Maailman vanhimman Amsterdamin pörssin toiminta käynnistyi 1600 luvun alussa. Tätäkin aikaisemmin on historiassa ollut havaittavissa kauppakeskittymiä mitkä muistuttavat osakekauppaa. Maailman suurimpien pörssin New Yorkin sekä Lontoon pörssien katsotaan syntyneen 1700-1800 lukujen taitteessa. (Lindström & Lindström 2011.)

Pörssit toimivat kauppa-alustoina pörssiin listautuneiden yhtiöiden osakkeiden kaupankäynnille. Yritysten osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös pörssin ulkopuolella, mutta tällöin myyjän ja ostajan kohtaaminen on huomattavan paljon haastavampaa. Pörsseissä osakkeiden hinta määräytyy markkinan nousujen ja laskujen mukaan. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Osakeyhtiö voi hankkia osakemarkkinoilta omanpääoman ehtoista rahoitusta järjestämällä erilaisia osakeanteja. Osakeanteja on olemassa erilaisia: uusmerkintä tai rahastoanti. Mikäli yhtiö on pörssilistautunut, tiedetään osakkeen markkinahinta, mikäli yhtiö ei ole listautunut ei

yhtiön osakkeelle voida tehokkaasti määritellä hintaa. Mikäli yhtiö olisi listautumassa pörssiin osakeannin myötä kutsuttaisiin tätä tilannetta listautumisanniksi. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

2.4 Pankit

Perinteisesti pankit ovat mielletty rahoituksen välittäjiksi sekä talletusten vastaanottajiksi. Pankkien ydin tehtävinä onkin lainojen antaminen rahoitusmarkkinoille sekä varojen vastaanottaminen. Rahoituksen välittäjiä on muita useita tahoja kuten vakuutusyhtiöt tai rahoitusyhtiöt. Pankeilla on myös muita tehtäviä kuten erilaiset varallisuuden hoito palvelut, maksujen välitys tai neuvontapalvelut. Suurimmista pankeista on kehittynyt kansainvälistymisen sekä teknologian kehityksen myötä suuria palvelukokonaisuuksia tarjoavia finanssitavarataloja. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

3 Rahoitusvaihtoehdot

Yrityksen rahoitus voidaan jakaa kahteen eri osa-alueeseen: omaan pääomaan sekä vieraaseen pääomaan. Molemmilla vaihtoehdoilla on selkeitä hyötyjä sekä haittoja. Molempiin vaihtoehtoihin liittyy myös riskejä. Yritykset tarvitsevatkin omaa pääomaa sekä vierasta pääomaa toimintaansa, mutta tietyissä tilanteissa suositetaan toista rahoitusmuotoa enemmän kuin toista. Yrityksen vieraanpääoman ja omanpääoman tulisi olla tasapainossa, sillä liian suuri määrä vierasta pääomaa lisää yrityksen rahoitusriskiä ja konkurssiriski kasvaisi suuremmaksi. Yritysten on myös mahdollista hankkia pääomia niin kutsutuilla välirahoitus instrumenteilla, jotka pitävät sisällään piirteitä omanpääoman sekä vieraanpääoman rahoitusinstrumenteista. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

3.1 Oma pääoma

Omanpääoman rahoitus voidaan jakaa kahteen eri osa-alueeseen. Ensimmäinen on liiketoiminnasta saatavat voittovarot, joita kutsutaan tulorahoitukseksi. Toinen on osakeanti, jossa yritys myy uusia osakkeita nykyisille sijoittajille tai listautumisanti, jossa osakkeita myydään myös uusille sijoittajille. Tulorahoituksen etuna on hinta, sillä sen hankkimisesta ei synny kertaluotoista kuluja kuten taas osakeannissa ja erityisesti listautumisannissa. Toisaalta tulorahoitus on heikommin ennustettavaa, sillä markkinatilanteen muutoksen takia yrityksen toiminta ympäristöä saattaa muuttua, jolloin tulorahoituksesta saatavat varat voivat olla merkittävästi alhaisemmat, kuin aiemmin ennustetut. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Tulorahoitukseen liittyy tosin vaihtoehtoiskustannus, mikä tarkoittaa, että yritysjohdon on esitettävä sijoittajalle, että yrityksen saamat varat käytetään osingonmaksun sijaan yrityksen investointeihin, jotka tuottavat tulevaisuudessa enemmän kuin mitä varat olisivat tuottaneet, jos ne olisivat maksettu sijoittajalle osinkoina. Osakeannin suhteelliset kulut riippuvat hyvin

voimakkaasti osakeannin koosta. Alle 1 miljoonan dollarin osakeannin kustannus saattaa olla jopa yli 20 % osakeannin koosta. Vastaavasti yli 50 miljoonan dollarin osakeannin kustannukset ovat noin 3 % luokkaa osakeannin koosta. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

3.2 Vieras pääoma

Vieraanpääoman velkarahoitusrahoitus on tyypillisesti tavallista pankkilainaa. Nykyisin tavallisen pankkilainan vaihtoehtona ovat myös pankkien myöntämät luottolimiitit tai luotolliset tilit, jotka tuovat hieman enemmän joustoa velkarahoitukseen. Suurten yritysten on mahdollista saada markkinaehtoista rahoitusta, joko alle 12 kuukauden pituisten lyhytaikaisten instrumenttien muodossa, esimerkiksi yritystodistusten muodossa tai vaihtoehtoisesti yli 12 kuukauden pituisten pitkäaikaisten rahoitusinstrumenttien muodossa, esimerkiksi joukkovelkakirjalainoilla. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Yli 12 kuukauden pituiset pitkät joukkovelkakirjalainat voidaan jakaa kahteen eri kategoriaan: tavalliset joukkovelkakirjalainat sekä debentuurilainat. Debentuurilainat ovat verrattuna muihin joukkolainoihin heikommassa asemassa konkurssitilanteessa. Debentuurilainoille yritys ei myöskään saa asettaa vakuutta. Yleisesti ottaen joukkovelkakirjalainat toimivat rahoitusvaihtoehtona valtioille, kunnille ja suurille yhtiöille. Tämä siitä syystä, että joukkovelkakirjalainaa havittelevan tahon tulee olla markkinakelpoinen ja sijoittajille kiinnostava kohde. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Alle 12 kuukauden pituiset lyhyt velkainstrumentit esimerkiksi yritystodistukset ovat suurten yritysten lyhytaikaisten rahoitustarpeiden kattamiseen. Yritystodistuksen liikkeellelaskija tulee olla hyvä ja sijoittajille kiinnostava yhtiö, jotta sijoittava haluavat sijoittaa varojaan yhtiöön edes lyhytaikaisesti. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Pankkilaina on vaihtoehtona lähes kaikille yrityksille. Pankkilainan myöntämisen kriteereinä on yrityksen maksukyky eli sen on kyettävä tuottamaan riittävää kassavirtaa, jolla laina voidaan maksaa pois velanehtojen mukaisesti takaisin pankille. Pankkilainalle tarvitaan tyypillisesti myös vakuuksia. Vakuus voi olla esimerkiksi konkreettinen omaisuus kuten kiinteistö tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi valtion omistaman yhtiön Finnveran takaus. Pankkilainan pituus on tyypillisesti yhdestä vuodesta enintään kymmeneen vuoteen. (Osuuspankki 2022.)

Eläkevakuutusyhtiöt lainaavat myös yrityksille heidän maksamiaan työeläkemaksuja takaisin. Lainan pituus vaihtelee yhdestä vuodesta kymmeneen vuoteen. Työeläkeyhtiö edellyttää lainalle vakuudeksi pankin tai vakuutusyhtiön takausta. (Varma 2022.)

3.3 Välirahoitus

Välirahoituksesta puhuttaessa tarkoitetaan nimensä mukaisesti rahoitusta, jossa on elementtejä niin omanpääoman rahoituksesta, kuin vieraanpääoman rahoituksesta. Tyypillisiä

välirahoituksen instrumentteja ovat: pääomalaina, optiolaina sekä vaihtovelkakirjalaina. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Optiolainassa on kyse yrityksen lainasta, jolle maksetaan normaalin vieraan pääoman lainan tapaan vuotuista korkoa. Koron lisäksi lainassa annetaan optio ostaa yrityksen osakkeita etukäteen määritetyllä hinnalla. Mikäli yhtiön osakekurssi kehittyikin positiivisesti siten, että osakekurssi kohoaa yli lainassa määritellyn option hinnan kannattaa lainan haltijan hankkia osakkeita määriteltyyn hintaan. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Vaihtovelkakirjalainassa on kyse optiolainan tapaan yrityksen normaalin vieraanpääoman lainasta, jolle maksetaan vuotuista korkoa. Vaihtovelkakirjalainassa on kuitenkin mahdollisuus vaihtaa velkakirja yrityksen osakkeisiin. Vaihtotilanteessa velkakirjan haltija luopuu pääomasta sekä korkojen tuomasta tuotosta ja saa tästä vastineeksi yhtiön osakkeita. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

Pääomalainassa on kyse omaa pääomaa muistuttavasta rahoituksesta. Pääomalainalle maksetaan korkoa vain, mikäli yhtiön taloudellinen tila sen sallii. Pääomalaina ei tuota yrityksessä äänioikeutta eikä sille saa antaa vakuutta. Mikäli yritys ajautuisi konkurssiin olisi pääomalainan haltijat muita velkojia heikommassa asemassa. Yrityksen näkökulmasta pääomalaina on hyvä vaihtoehto tilanteessa, jossa yritys ei voi tai ei halua antaa uusia osakkeita sijoittajille, mutta tarvitsee vahvistusta omaan pääomaan. Toisaalta pääomalainan korko on normaalia vieraanpääoman lainaa korkeampi, sillä sijoittaja tarvitsee kompensaation heikommalle asemalleen yrityksessä suhteessa muihin velkoihin. Suomessa on yleistynyt tietyin ehdoin omaan pääomaan kirjattava rahoitusinstrumentti hybridilaina. Vuonna 2017 listatuista hybridilainoista maksettiin korkoa 4 % - 8,75 %. (Knüpfer & Puttonen 2018.)

3.4 Vakuudet

Pankkien luotonannon ensisijaisia edellytyksiä ovat yrityksen taloudellinen asema sekä riittävä kassavirta rahoituksen takaisinmaksuun. Pankit edellyttävät useasti myös vakuuksien yritykseltä. Vakuuksien ideana on turva pankin varojen takaisinsaanti tilanteessa, jossa yritys ei kykene maksamaan lainaamiaan rahojaan takaisin. Tällöin pankki voi myydä vakuudeksi saamansa omaisuusarvot ja saada lainaamansa rahat takaisin. Pankki antaa kohteille eri vakuusarvoja. Vakuusarvoon vaikuttava tekijä on esimerkiksi, kuinka helposti kohde on muutettavissa rahaksi. (Finanssialalle 2022.)

Vakuuksia voivat olla esimerkiksi yrityksen omistama liiketila tai kiinteistö. Myös yrityksen muu omaisuus voi toimia rahoituksen vakuutena, tällöin puhutaan yrityskiinnityksistä. Vakuudeksi käy myös takaus, kuten henkilötakaus tai valtionyhtiö Finnveran takaus. Finnvera on valtion omistama erikoisrahoitus yritys, joka tarjoaa erilaisia takauksia yrityksille niiden koon tai toiminta vuosien mukaan rahoitusten vakuudeksi. (OP 2022.)

4 Lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma

Lyhytaikaisesta rahoitussuunnittelusta puhuttaessa tarkoitetaan alle 12 kuukauden rahoitussuunnitelmaa. Lyhytaikainen rahoitussuunnitelma jaetaan vielä lyhyempiin osiin tyypillisesti kvartaaleihin. Kassavirtaennusteet laaditaan vielä kuukausi, viikko ja jopa päivä tasolla. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Yrityksen toimintaan sitoutuu huomattavia pääomia lyhytaikaisesti, joten tästä syystä lyhytaikainen rahoitussuunnitelma on hyvin tärkeä osa yrityksen päivittäisen liiketoiminnan pyörittämisestä. Lyhytaikaisen rahoitussuunnitelman tarkoituksena on kyetä varmistamaan yrityksen operatiivinen toimintakyky kuukausi, viikko ja päivätasolla. Pitämää yllä riittäviä kassavaroja tai nopeasti rahaksi muutettavia omaisuuksia, mikäli päivittäinen toiminta tarvitsee lisäpanostuksia. Yrityksen toiminta pyöriäkseen tarvitsee myös vaihto-omaisuutta. Yrityksen päivittäiseen toimintaan sitoutuneita pääomia ja vaihto-omaisuutta kutsutaan liikepääomaksi. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Yrityksen lyhyen aikavälin rahoituspäätöksiensä keskeinen osa on kassanhallinta. Sen avulla varmistetaan päivittäinen riittävä likviditeetti sekä pystytään varmistamaan mahdollisimman tehokas vieraanpääoman käyttö. Pyrkimyksenä onkin, että yrityksellä olisi päivittäin riittävät pääomat, jotta se voi suoriutua sille kohdistuvista velvoitteista mahdollisimman tehokkaasti. Tämä tarkoittaa mahdollisia ostolaskujen ajantasaista suorittamista sekä palkkojen ja muiden työntekijämaksujen asianmukaista suorittamista. Likviditeetin osalta halutaan myös varmistua, että yrityksellä on riittäviä varoja yllättävien tapahtumien varalta tulevien maksuerien kattamiseen. Jossain yrityksissä voidaan myös pitää ylimääräistä likviditeetti puskuria yllättävien mahdollisuuksien ilmaantuessa, kuten toimittajan ollessa kassavaikeuksissa voi hän tarjota ylimääräistä alennusta yrityksen ostaessa käteisellä, jolloin toimittaja saa suorituksen heti kassaan tai muiden tämän kaltaisten ylimääräisten mahdollisten tuottojen varalta. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Kassaan saapuvien maksujen ennustaminen on tärkeä osa likviditeetin ennustamista. Tehokkaat myynnin seurannat ja prosessit nopeuttavat varaston kiertoa, parantavat laskutusruutiineja sekä tehostavat myyntisaatavien seurantaa. Maksuehtojen asettaminen siten, että ostaja saa käteisalennuksen voi myös tehostaa myyntien tulouttamista yrityksen kassaan. Näiden toimintojen ollessa kunnossa saadaan kassanhallintaa tehostettua merkittävästi. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Teknologian tuomat välineet ovat myös tehostaneet kassanhallintaa. Kassaa voidaan hallita sähköisten järjestelmien avulla reaaliaikaisesti, mikä myös tehostaa kirjanpitoa ja tositteiden arkistointia. Pankkien tarjoamiin tileihin on mahdollista teknologian myötä kytkeä entistä parempia yhteyksiä sekä tarvittavia limiittejä, jotka entisestään tehostavat kassanhallintaa. Ulkomaan maksuliikenne saadaan myös hoidettua tavanomaisen valuuttatilin kautta ja nykyinen

SWIFT maksujärjestelmä tekee maksamisesta ulkomaille tehokkaampaa. Ulkomaankaupassa erityisesti uusien asiakkuuksien kohdalla voidaan hyödyntää myös remburssia, jolloin maksu saadaan etukäteen ja remburssi voi tyypillisesti pitää sisällään myös pankin sitoumuksen maksun suorittamiseksi. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Ostolaskuja optimoimalla sekä kehittyneitä ATK-järjestelmiä käyttäessä voidaan varmistua, että ostolaskujen maksuehdoista saadaan parasmahdollinen hyöty irti. Tämä mahdollistaa sen, että ostolaskut saadaan suoritettua mahdollisimman pienin pääomakustannuksin eikä ostolaskuihin sitoudu ylimääräistä yrityksen rahoituspääomaa. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Yritykset laativat rahoitusbudjetin 12 kuukauden ajanjaksolle, tyypillisesti yhdelle tilikaudelle. Rahoitusbudjetti täydennetään tarvittaessa jopa päiväkohtaisilla kassabudjeteilla. Näiden avulla voidaan varmistaa riittävä rahoituksen riittävyys sekä likviditeetti yrityksen toiminnan ylläpitämiseksi. Mikäli budjetissa huomataan, että yksittäisen kuukauden kohdalla yrityksen rahoitusvarat eivät riittäisi. Yritys voi selviytyä lyhytaikaisesta vajauksesta ottamalla luottoa tai mahdollisesti viivästyttämällä maksujaan ostolaskuista. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

5 Pitkän aikavälin rahoituspäätökset

Pitkän aikavälin rahoituspäätökset voivat olla hyvin merkittäviä yrityksen strategian toteutumisen kannalta. Pitkän aikavälin päätökset voivat olla hyvin pitkävaikutteisia, jolloin ne määrittävät yrityksen suunnan jopa kymmeniksi vuosiksi. Yritys, jossa omistaja ja johto työskentelevät lähekkäin ja ovat tiiviissä yhteistyössä on pitkän aikavälin päätösten toteuttaminen vaivattomampaa, kuin suurten yhtiöiden, joissa omistajuus on levittäytynyt hyvinkin laajalle. Yrityksen keskeiset pitkän aikavälin päätökset koskettavat tyypillisesti yrityksen tarvitsevan pitkäaikaisen vieraan- tai omanpääoman määrää, merkittäviä reaali-investointeja, yrityskauppoja tai muutoin yrityksen juridisen rakenteen muutosta. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

5.1 Investointien määrittäminen

Investoinneista puhuttaessa tarkoitetaan pitkän aikavälin tuotannontekijöiden hankkimista. Yritysten kirjanpidossa investoinnit kirjataan taseessa aneettomiksi ja aineellisiksi hyödykkeiksi tai sijoituksiksi. Tyypillisiä investointien kohteita ovat mm: rakennukset, maa-alueet, koneet ja kalusteet. (Leppiniemi 2009.)

Reaali-investoinnit ovat keskiössä yritysten kasvu strategiassa. Reaali-investoinnit puhuttaessa tarkoitetaan pitkäkestoista investoinneista, jotka tuottavat yritykselle tuloja jopa kymmeniä vuosia. Yrityksen ovat valmiita investoimaan pääomiaan, jotta saavat tulevaisuudessa enemmän tuloja. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Pitkäaikaisten reaali-investointien keskiössä on niiden kannattavuuden arviointi. Investoinneista tehtävät laskelmat ovat erittäin tärkeä osa investointien arvioimista sillä investoinneista saatavat tuotot saadaan yrityksille hyvin pitkän ajan kuluessa. Laskelmissa on erittäin olennaista huomioida rahan aika-arvo, jotta kassavirroista saadaan todellinen kuva koko investoinnin ajanjaksolle. (Martikainen & Martikainen 2009.)

Yritysten yksi suosituin investointilaskentamenetelmä, joka kuvaa tuloksen ja sijoitetun pääoman välistä suhdetta on pääoman tuottoaste eli ROI. Laskennassa voidaan käyttää keskimääräistä vuotuista tulosta. Esimerkiksi, jos Saipa sijoittaa uuteen jäähalliin 10.000.000,00 euroa siten, että nettokassavirrat lisääntyvät keskimäärin 800.000,00 euroa vuodessa on investoinnin ROI 8,0 %. Toinen ehkä jopa suosituin kannattavuus laskenta on investoinnin takaisinmaksuaika. Aiemmin kuvatuilla luvuilla investointi maksaisi itsensä takaisin 12,5 vuodessa. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

500 Suurimalle yritykselle suunnatussa kyselyssä alle puolet yrityksistä ilmoitti käyttävänsä investointi laskelmia kaikkiin investointeihinsa. Hieman yli puolet yrityksistä ilmoittivat käyttävänsä laskelmia sellaisiin hankkeisiin, jotka olivat heidän mielestään riittävän suuria tai niin keskeisiä heidän toiminnalleen. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

5.2 Investointien rahoitus

Osana yritysten strategiaa on rahoitusstrategia, jonka tarkoituksena on ratkaista yrityksen pitkänaikavälin pääomarakenteen suhde. Pääomarakenteen suhteella tarkoitetaan vieraan- ja omanpääoman välistä suhdetta. Rahoitusstrategia päätöksillä on tarkoituksena turvata yrityksen tulo-rahoituksen riittävyys sekä varmistaa, että yrityksen strategian mukaisiin kannattavuus ja kasvu tavoitteisiin päästään. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Yritysten johdon tavoitteena on yrityksen arvon maksimoiminen ja voittojen tavoittelu omistajille. Rahoitusstrategian tarkoituksena onkin optimoida vieraan- ja omanpääoman välinen suhde, jotta yrityksen pitkäaikavälin investoinnit tai sijoitukset saadaan tuottamaan mahdollisimman pääomatehokkaasti. Tällä tarkoitetaan vieraanpääoman tuomaa vipuvaikutusta investointeihin eli mikäli investointien pääomantuotto ylittää vieraanpääoman kustannukset tuo vieraanpääoman käyttäminen investoinneissa yrityksille merkittäviä lisä tuottoja. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Vieraanpääoman hyödyntäminen investoinneissa on yrityksen kannalta järkevää myös siinä suhteessa, että yritys pystyy verotuksessa vähentämään vieraanpääoman korkokustannukset. Kuitenkin liian suuren velkamäärän käyttäminen investoinneissa tai yrityksen yleisissä toiminnoissa kasvattaa yrityksen riskiprofiilia. Osana rahoitusstrategiaa ja pitkänaikavälin rahoituspäätöksiä onkin yrityksen sisäinen riskienhallinta. Tyypillisesti riskienhallinnasta vastaa yrityksen rahoitusjohtaja. Yrityksen kannalta keskeisiä riskejä ovat: liiketoimintariski, jossa

myynnistä saatavat varat eivät riitä kattamaan yrityksen kiinteitä ja muuttuvia kustannuksia. Luotto- ja konkurssiriski, jossa uuden vieraanpääoman saaminen hankaloituu tai estyy täysin, eikä yritys kykene tuottamaan liiketoiminnasta riittävää tulorahoitusta. Hinta riski (inflaatio), jossa yrityksen kulut nousevat eikä tuotteiden tai palveluiden myynnistä saatavat tulot nouse. Lisäksi myös kuluttajien ostovoima heikkenee. Poliittiset riskit, jossa toimintaympäristö muuttuu nopealla syklillä esimerkiksi sodan tai muiden kriisien seurauksena. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Kun rahoitusjohtajan johdolla on identifioitu yritykselle keskeisimmät riskit, on tehtävä päätös miltä riskeiltä halutaan suojautua. Voi olla myös yrityksen edun mukaista, että joiltain riskeiltä ei suojauduta. Toisaalta osilta riskeistä on hankala suojautua, kuten poliittinen riski. Luotto- ja konkurssiriskiltä suojautumiseen taas yritys hyödyntämään erilaisia johdannaisia tai vaihtoehtoisesti hinta riskiltä voidaan suojautua sopimalla tietylle raaka-aineelle pitkäkestoinen hinta. (Martikainen & Vaihekoski 2015.)

Riskien realisoituessa esimerkiksi liiketoiminta ja luotto riskien osalta on riskinä, että yritys ajautuisi rahoituskriisiin. Rahoituskriisi on tilanne, jossa yrityksen rahantarve on korkeampi, kuin käytettävissä olevat pääomat eikä riskien toteutumisen myötä uutta pääomaa ole saatavissa. Kriisit voidaan tosin välttää hyvällä johtamisella tarkoittaen, että yritys laatiessaan strategiansa tekee kestäviä päätöksiä sekä riskienhallinta tekee kestäviä päätöksiä riskien tunnistamisessa, että riskeiltä suojautumisessa. (Laitinen & Laitinen 2004.)

6 Tutkimuksellinen kehittämistyö

Tutkimuksellinen kehittämistyö saa usein alkunsa ongelmasta tai tarpeesta muutokselle organisaatiossa. Tutkimuksellisen kehittämistyön perimmäinen tarkoitus onkin löytää organisaation ongelmaan ratkaisu ja esittää sille kehittämisehdotuksia. (Ojasalo K. Moilanen T. & Ritalahti J. 2014.)

Tutkimuksellinen kehittämistyö eroaa tieteellisestä tutkimuksesta siinä, että tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena on tuottaa konkreettisia kehitysehdotuksia. Tieteellisen tutkimuksen tarkoituksena on taas synnyttää uutta tilastollista aineistoa. Tämän takia näissä tutkimuksissa hyödynnetään hyvin erilaisia prosesseja ja menetelmiä, jotta saavutetaan mahdollisimman tehokas lopputulos. (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014.)

Laadullisessa tutkimuksessa on kyse ongelmaratkaisusta ilman olemassa olevia tilastoja. Laadullisessa tutkimuksessa tavoitteena on ongelman laajempi ymmärrys. Laadullinen tutkimus ei pääty analyysiin vaan sen pohjalta rakennetaan kehittämisehdotus ongelman tai muutostarpeen ratkaisemiseksi. Laadullista tutkimusta voidaan hyödyntää myös määrällisen tutkimuksen soveltamiseen ja parempaan ymmärtämiseen. Toisaalta voidaan toimia myös päinvastoin,

jolloin laadullisen tutkimuksen tuottama aineisto toimii pohjana määrälliselle tutkimukselle. (Kananen 2017.)

Tämän tutkimuksen lähtökohtana oli toimeksiantaja Yritys X:n ongelmat likviditeetin sekä pitkäaikaisen rahoituksen kanssa. Yritys X:n johtoryhmä on suunnitellut pitkäjänteisesti yrityksen toimintaa, mutta yrityksen sekä markkinoiden nykytilanne aiheuttavat sille merkittäviä haasteita rahoituksen sekä maksamisen eri osa-alueilla.

6.1 Tutkimusongelma

Tutkimusongelmassa kerrotaan selkeästi ja yksiselitteisesti mitä todella halutaan tutkia ja mitä ongelmasta halutaan tietää. Laadullisen tutkimuksen tutkimusongelmassa esiintyy tyypillisesti kysymys mitä tai miten. Tutkimusongelma voi muuttua tutkimuksen edetessä sillä tutkimuksen edetessä mahdolliset tutkimusalueen rajauksen tarkentavat tutkittavaa asiaa, mikä jopa edesauttaa tutkimuksen valmiiksi saattamista. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2021.)

Tutkimusaihe laadittiin yhdessä Yritys X:n edustajan kanssa. Tutkimusaihe oli alussa hyvin laaja, kattaen konsernin kaikki mahdolliset rahoituskysymykset. Aihetta rajattiin nopeasti keskittymään vain lyhytaikaisen rahoituksen ongelman ratkaisemiseksi. Yritys X halusi selvittää minkälaisia vaihtoehtoja voisi olla hyödynnettävissä rahoituksessa kuitenkin siten, että niissä tulisi huomioida nykyisten sopimusten asettamat rajoitteet.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kertoa Yritys X:n johtoryhmälle, miten heidän kannattaisi rahoitustaan järjestää. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli muodostaa käsitys Yritys X:n taloudellisesta asemasta sekä löytää Yritys X:n kannalta paras ratkaisu, jolla varmistetaan seuraavan 12 kuukauden aikana ilmenevät likviditeetti haasteet. Tämän pohjalta tutkimusongelmasta laadittiin tutkimuskysymys:

- Miten Yritys X varmistaa lyhytaikaisen rahoituksen riittävyyden?

6.2 Tutkimusmenetelmien valinta

Tutkimusongelman ja siitä muodostetun tutkimuskysymyksen kirkastuttua tulee pohtia kehittämistyössä sovellettavia menetelmiä. Olisi hyvin suotavaa, että kehittämistyössä sovellettaisiin useampaa menetelmää, jopa hieman tavanomaisesta poikkeavia menetelmiä. Tyypillisesti tutkimusmenetelmät jaotellaan kvantitatiivisiin ja kvalitatiivisiin menetelmiin. Yksi tunnetuimmista kvantitatiivisen menetelmistä on kysely, jossa samat asiat kysytään samassa muodossa kaikilta vastaajilta. Kvalitatiivisten menetelmien yksi tunnetuimmista on taas teema-haastattelu, jossa kysymykset esitetään avoimessa muodossa. (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014.)

Tämän tutkimuksen avulla pyritään selvittämään Yritys X:n lyhytaikaista rahoitusrakennetta, joten tutkimus toteutetaan hyödyntäen kvalitatiivisia menetelmiä. Kvalitatiivisten menetelmien avulla saadaan kuvattua todellista tilannetta, jolloin vaihtoehdot Yritys X:n lyhytaikaiselle rahoitusrakenteelle saadaan selvitettyä mahdollisimman tarkasti.

6.2.1 Haastattelut

Haastatteluja voidaan tehdä hyvin erilaisia ja niitä voidaan soveltaa moneen eri tilanteeseen. Haastatteluista onkin tullut käytetyin menetelmä kvalitatiivisissa tutkimuksissa. Teemahaastattelussa on kyse haastattelija (tutkija) sekä haastateltavan välisestä keskustelusta. Avoin haastattelussa on taas kyse enemmän keskusteleavasta ja huomattavasti vapaammasta haastattumuodosta. (Kananen 2017.)

Teemahaastattelussa on kyseessä laajempi kokonaisuus, mikä edellyttää, että haastateltava ja haastattelija ovat läsnä samassa tilassa kasvotusten. Teemahaastattelun tarkoituksena on keskustella haastattelijan asettamien teemojen ympärillä. Teemahaastattelun ideana on, että haastattelija kasvattaa tietämystään ilmiöstä keskusteltavien teemojen kautta. Teemahaastattelussa ei hyödynnetä valmiita kysymyksiä, vaan haastattelu etenee haastateltavan vastausten mukaan. Lopputuloksena haastattelija kykenee kasvattamaan ymmärrystään ilmiön kokonaisuudesta haastateltavan antamien teemakohtaisten vastausten perusteella. (Kananen 2017.)

Avoin haastattelusta puhuttaessa käytetään usein myös monia muita nimityksiä kuten syvähaastattelua tai vapaahaastattelua. Avoin haastattelussa ei keskustella teemojen mukaisesti tai käytetä juuri minkäänlaista runkoa. Avoin haastattelun tarkoituksena onkin perehtyä haastateltavan ajatuksiin ja mielipiteisiin. Avoin haastattelu tulee tyypillisesti toistaa usean kerran, jolloin se vie myös huomattavan paljon aikaa. Avoin haastattelu muistuttaa hyvin läheisesti jo keskustelua, joten se vaatii myös sosiaalisia taitoja haastattelijalta. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2009.)

Tässä tutkimuksessa hyödynnettiin alkuvaiheessa avointa haastattelua. Tutkimani Yritys X oli minulle entuudestaan täysin tuntematon pois lukien eri medioista kuulemani tai lehdistä lukemani asiat, jotka olivat useasti tuottuneiden asiakkaiden mielipiteitä. Avoin haastattelulla saatiin hyvä kuva yrityksestä. Avoin haastattelu toi esiin aiemmin määritellyn todellisen tutkimusongelman sekä tästä johdetun tutkimuskysymyksen.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli löytää ratkaisu yrityksen lyhytaikaiseen rahoitukseen. Tutkimuksen tavoite huomioiden oli selvää, että rahoitus teema alla tulisi käydä useita haastatteluja eri toimijoiden kanssa, joten toiseksi menetelmäksi valikoitui teemahaastattelu. Teemahaastatteluiden avulla kyettiin hakemaan vastauksia tutkimuskysymykseen tehokkaasti keskittymällä tietyn teeman alle ja ohjaamalla keskustelua haluttuun suuntaan.

6.3 Aineiston kerääminen ja analyysi

Aineistossa käytettävät haastattelut voivat olla hyvin moninaisia ja niiden kappalemäärä tutkimuksissa voi vaihdella suuresti. Syvähaastatteluja voi tutkimuksessa olla vain muutamia, kun taas toisissa tutkimuksissa strukturoituja haastatteluja voi olla jopa tuhansia. (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014.)

Aineiston kerääminen aloitettiin avoimella haastattelulla yhtiö x:n johtoryhmän jäsenen ”JM” kanssa. Hänet valikoitiin haastatteluun, johtuen asemastaan yrityksessä sekä tutkimus tulotaiisiin toteuttamaan hänen vastuualueellaan. Haastatteluja johtoryhmän jäsenen kanssa tehtiin useita ja niiden pituus vaihteli lyhyistä sähköpostikeskusteluista yli 2 tunnin kasvotusten käytävään keskusteluun. Viimeisissä haastatteluissa todettiin, että tutkimuksen kannalta tärkeimmät tavoitteet olivat selvillä ja keskustelut alkoivat laajentua huomattavasti suurempiin kokonaisuuksiin.

On suositeltavaa, että teemahaastattelut ja avoimet haastattelut nauhoitettaisiin, jotta aineiston käsittely olisi vaivattomampaa. Lisäksi myös litterointi tehostaa aineiston käsittelyä. Litteroinnilla tarkoitetaan haastattelun puhtaaksi kirjoitusta. Puhtaaksikirjoittaessa voidaan hyödyntää arkista puhekieltä tai kirjakieltä. Ratkaisevaa on, miten aineistoa halutaan hyödyntää, mikäli tutkija on kiinnostunut vain haastattelujen löydöksistä ei kirjoitusasulla ole näin ollen suurta merkitystä (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014.)

Tässä tutkimuksessa oli tavoitteena saada ymmärrys palvelun tarjoajista heidän vastaustensa perusteella. Toisaalta tutkimuksen lopullinen tavoite on esittää ratkaisuehdotus Yritys X:n johtoryhmälle lyhytaikaisesta rahoituksesta, joten litterointi suoritettiin kirjakieltä käyttäen.

Tässä tutkimuksessa haastatteluista kirjoitettiin muistiinpanot. Lisäksi poikkeuksetta kaikkia haastatteluja jatkettiin sähköpostien, puheluiden tai verkkokeskustelujen muodossa. Haastatteluissa huomattiin, että myös palveluntarjoajilla oli kysymyksiä, joihin vastaaminen oli tutkimuksen kannalta tehokkainta edellä mainittuja tapoja hyödyntäen.

Palveluntarjoajien haastattelut toteutettiin teema haastatteluina fyysisinä tapaamisina tai verkkohaastatteluina. Haastatteluun valikoitui lopulta 4 toimijaa, jotka tarjosivat hyvin erilaisia ratkaisuja. Palveluntarjoajille ei toimitettu enakkoon tietoa haastatteluiden sisällöistä, jotta keskustelua pystyttäisiin käymään mahdollisimman luonnollisesti.

Alla olevassa taulukossa listattu kaikki tutkimukseen valikoidut haastateltavat palveluntarjoajat ja näiden edustajat sekä toimeksiantaja Yritys X ja tämän edustaja. Selvydenvuoksi todetaan vielä, että haastateltavien pyynnöistä heidän sekä yhtiöiden nimet on jätetty anonyymeiksi.

Henkilö	Status	Yritys
JM	Johtoryhmän jäsen	Yritys X
IR	Asiakasvastuullinen johtaja	Pankki A
AS	Client Executive	Pankki B
EK	Rahoituspäällikkö	Yritys Y
IK	Rahoituspäällikkö	Yritys Z

Taulukko 1: Tutkimuksessa haastateltavat tahot

Palveluntarjoajien kanssa käydyissä haastatteluissa käytettiin yhtäläistä teema haastattelu pohjaa. Palveluntarjoajat olivat kuitenkin hyvin erilaisia toimijoita, joiden ratkaisut ovat myös hyvin erilaisia. Teema kuitenkin olisi kaikissa haastatteluissa sama: Miten Yritys X varmistaa lyhytaikaisen rahoituksen riittävyyden?

Analysoinnissa on tärkeää jaotella saatu aineisto. Pääsääntöisesti aineisto jaotellaan teemoittain aineiston käsiteltävyyden helpottamiseksi. Tutkijan tulee käydä tarkasti läpi keräämänsä aineisto ja pyrkiä löytämään tästä yhtäläisyyksiä tietoperustassa kuvaamaansa teoriaan. Kun aineisto on käyty läpi, tulisi seuraavaksi tarkastella tutkimusta kokonaisuutena ja pohtia tutkittavaa ilmiötä suhteessa aineistoon sekä tietoperustaan. (Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2014.)

Haastatteluissa korostui poikkeuksetta samankaltaiset asiat liittyen Yritys X:n toimialan lyhytaikaisiin näkymiin. Yritys X:n toimii Matkailu- ja ravintola-alalla, joka mietitytti palveluntarjoajia, erityisesti lyhyenaikavälin suhdanteen osalta. Toisaalta haastatteluista käy myös ilmi, että mikäli matkailu- ja ravintola-alalla toimivien yritysten kanssa halutaan tehdä yhteistyötä, tullaan yhteistyötä tekemään Yritys X:n kaltaisten markkinajohtajien kanssa.

Lokakuun tilastojen mukaan matkailu- ja ravintola-alan näkymät ovat laskeneet hurjasti. Toimialan myynti on kuitenkin kehittynyt varsin suotuisasti ja kannattavuus oli keksimääräisesti kohentunut vertailukaudesta. Kohoavat kustannukset asettavat kuitenkin toimialalla tulevaisuudessa haasteita. (MARA 2022.)

Maailmanlaajuisen talouden ympärillä on suuria epävarmuustekijöitä. Yleinen poliittinen tilanne ja Euroopassa käytävä sota lisää entisestään epävarmuutta tulevaisuudesta. Lisäksi kuluttajahintojen nousu lisää entisestään epävarmuutta tulevasta. EK:n mittausten mukaan yleinen talouskasvu tulee laskemaan lyhyellä aikavälillä huomattavasti. (EK 2022.)

Haastatteluissa korostui myös, että yrityksen nähtiin tekevän oikeita asioita ja tämä on omiaan lisäämään luottamusta yrityksen johtoon. Näin ollen tutkimukseen valituista palveluntarjoajista olivat valmiita aloittamaan yhteistyötä yrityksen kanssa. Tämän tutkimuksen yhteydessä käytiin myös haastatteluita toimijoiden kanssa, jotka eivät olleet valmiita yhteistyöhön Yritys X:n kanssa, johtuen näkemyksestään liian suurelle riskille erityisesti lyhyellä aikavälillä. Nämä toimijat olisivat monessa tapauksessa halunneet käydä uusia keskusteluja noin 6-12kk kuluttua uudelleen tilanteen kartoittamiseksi.

6.4 Tulokset

Tässä luvussa on tarkoituksena esitellä tutkimuksen tulokset. Tutkimuksessa käytettiin kahta aineistonkeruu menetelmää: teemahaastattelu sekä avoin haastattelu. Aluksi käydään läpi avoimen haastattelun tulokset, jonka perusteella myös vahvistui tutkimusongelma. Tämän jälkeen käydään läpi teemahaastatteluiden tulokset, joiden pohjalta pyritään löytämään lyhyen aikavälin rahoitukseen paras mahdollinen ratkaisu Yritys X:n kannalta.

Avoin haastattelu suoritettiin toimeksiantaja Yritys X:n johtoryhmän jäsenen ”JM” kanssa. Haastattelu kertoja Yritys X:n edustajan kanssa oli useita. Ensimmäisessä haastattelussa haastateltava kertoi, että:

”Meillä on näköpiirissä hyvinkin lyhyellä tähtäimellä likviditeetti haasteita. Tilanne ei ole yhtiön itsensä tai sen emoyhtiön kannalta kovinkaan mieluisa. Emolla olisi vahva tahtotila, että ratkaisisimme itse täällä paikallisesti mahdolliset rahoitushaasteet niin tämänkin ongelman. Toki samaan hengenvetoon täytyy sanoa, että emo yhtiö ei päästäisi meitä missään tilanteessa tippumaan rotkonreunalta, mutta heiltä tuleva apu pitäisi olla vasta viimeinen vaihtoehto”

Tämä ensimmäisen haastattelun aloitus tarkensi tutkimusongelmaa ja sen pohjalta syntyi myös tutkimus kysymys. ”JM” tarkensi myös Yritys X:n nykyistä tilannetta rahoituksen suhteen:

”Meillä on olemassa rahoittajasopimus nykyisten rahoittajien kanssa, joka ei ole yrityksen edunmukainen. Meillä voisi olla nykyisten rahoittajien kanssa mahdollisuus tehdä ratkaisu, jolla lyhytaikainen ongelma voitaisiin ratkaista, mutta tämä siirtäisi yrityksen rahoitus ongelmaa hieman pidemmälle ja olisimme nykyisessä rahoittajasopimuksessa kiinni x määrän vuosia lisää, mikä olisi hyvin epämieluisaa ja jopa haitallista yritykselle.”

Ongelma yrityksen rahoituksessa on hyvin konkreettinen. Lyhytaikaiselle rahoitukselle olisi löydettävä ratkaisu, mutta se ei voisi olla nykyisten rahoittajien toimesta. Mahdollinen

rahoituksen ongelman siirtäminen vaikuttaisi yrityksen rahoituksen saamiseen uusia projekteja varten, joita tiedettävästi oli suunnitteilla.

”Mahdollinen lyhytaikaisen rahoituksen ratkaisu toisi ongelmia erityisesti siinä tilanteessa, jos haluaisimme edistää nykyrahoittajien kanssa uusia rakennusprojekteja. Nykyrahoittajat kertoivat, että he eivät kykene tekemään mitään jopa kahteen vuoteen, mikäli he nyt tulevat vastaan lyhytaikaisten haasteiden hoitamiseksi. Toki samalla he toteavat, että ei ole kenenkään edunmukaista päästää yritys rotkoon.”

Nykyrahoittajien kanssa uusien rakennushankkeiden edistämisten hankaloituminen oli varsin huono asia, sillä heidän kanssaan on kyetty rakentamaan varsin toimiva toimintamalli, mikä on edesauttanut Yritys X:n kasvua.

”Nykyrahoittajien kanssa tehty malli mahdollistaa meille hankekohtaisen pääoman tehokkuuden varsin hyväksi. Lisäksi hankekohtainen kassavirta on hyvin nopeasti positiivinen mikä tukee myös yrityksen toimintaa. Historiassa näin ei ole ollut.”

Nykyrahoittajien kanssa tehtyä mallia tulee siis pitää yllä ja tehdä kaikki mahdolliset toimenpiteet, jotta tämä yhteistyö saadaan jatkumaan. Tämä asetti myös tutkimuksen onnistumiselle odotuksia.

”Meidän tulee aktiivisesti hakea ratkaisua, jolla saamme lyhyellä tähtäimellä pienenettyä maksamiamme lyhennysten määriä. Nykyiset lyhennykset ovat jopa suuremmat, kuin käyttökattomme ja tämä ei ole taloudellisesti kestävää pitkässä juoksussa. Nykyiset rahoittajat eivät näe tätä ongelmaa, vaikka heille on tämä todettu useaan kertaan.”

Lyhytaikaiseen rahoituksen ongelmaan voisi löytyä ratkaisua hieman eri tavoilla. Nykyisten rahoitusten eräpäivien siirtomahdollisuutta tulisi tutkia sekä etsiä markkinoilta palvelun tarjoajia, jotka olisivat valmiita tarjoamaan lisärahoitusta.

”Meidän nykyisten lainojemme lyhennykset ovat konsernitasolla suuremmat, kuin yrityksen tällä hetkellä tekemä käyttökate. Tämä yhtälö ei ole kestävä. Lyhytaikaiseen rahoitukseen voisi löytyä ratkaisu, joko löytämällä ratkaisu nykyisten lainojen uudelleen järjestelyyn tai vaihtoehtoisesti löytämällä toimija, joka olisi valmis antamaan meille lisärahoitusta. Ratkaisu voisi myös olla jokin näiden yhdistelmä.”

Mikäli rahoitusta tarjoava toimija löydettäisiin markkinoilta, voitaisiin yrityksen kaikkea vapaata omaisuutta käyttämään mahdollisena vakuutena.

”Olemme antaneet nykyisille rahoittajille vakuudeksi lähes kaikki omaisuuserät mitkä kelpaavat vakuudeksi. Kuitenkin meillä on muutamia omistamiamme rakentamattomia maa-aloja sekä yritys kiinnityksiä, joita voisi hyödyntää vakuutena.”

Tämän pohjalta tutkimuksessa aloitettiin kartoittamaan uusia palveluntarjoajia. Uusien palveluntarjoajien kartoittaminen aloitettiin listaamalla olemassa olevat toimijat. Palveluntarjoajia lähestyttiin hyvin pintapuolisella tiedustelulla, jolla kartoitettiin kiinnostusta Yritys X:ää kohtaan. Vastauksen antaneista toimijoista tutkimukseen valikoituivat ne, jotka olivat valmiita tutkimaan asiaa tarkemmin yhteistyön aloittamiseksi.

Seuraavaksi käydään läpi teema haastattelujen avulla kerättyjen aineistojen tulokset. Teema haastatteluja pidettiin 4 eri toimijan kanssa, jotka olivat hyvin erilaisia, mutta olivat kaikki hyvin kiinnostuneita yhteistyöstä Yritys X:n kanssa sen ongelmien ratkaisemiseksi. Teema haastatteluiden tulokset on jaoteltu seuraavassa teemoittain: Yritys X:n toimialan tilanne ja Rahoituksen tarve.

Näkemykset Yritys X:n toimialasta

Haastateltavilta saatiin hyvin samankaltaisia vastauksia näkemyksissään toimialan markkinatilanteesta. Toimialan lyhyenaikavälin näkymät nähtiin vaikeiksi tai jopa hyvin vaikeiksi. Päätöksien tekemistä haluttiin venyttää, jotta yleisestä tilanteesta saataisiin parempi ymmärrys.

”Suhtaudumme toimialaan hyvin isolla varauksella. Olemme pyrkineet vähentämään jo riskejämme kyseisellä toimialalla.”

”Haluaisimme ennen päätöksentekoa katsoa kuinka talven sesongin kanssa käy. Samoin myös saamme näkymää mahdollisen taantuman ja sitä kautta ostovoiman heikkenemisen vaikutuksista.”

Kysyttäessä näkymistä seuraavalle 1-2 vuodelle olivat vastaukset hyvin ympäröityjä, mutta toisaalta hieman toiveikkaita. Myös Suomen pankki on omissa ennusteissaan arvioinut talouskasvun hieman piristyvän vuonna 2024.

Suomen talouskasvu tulee hidastumaan Euroopassa käytävän sodan takia vuonna 2023 noin 0,5 %:n. Vuonna 2024 kasvun odotetaan kääntyvän nousuun erityisesti maailmanlaajuisen inflaation hidastumisen seurauksena ja olevan noin 1,5 %. (Suomen pankki 2022.)

”Ekonomistit omissa ennusteissaan ovat antaneet Suomelle ihan kohtuullisia kasvulukuja 2 vuoden päähän. Meillä ei ole tuon parempaa näkymää tulevasta. Kuitenkin lyhyen aikavälin taantuma riski on olemassa ja odotammekin tätä vasten EKP:ltä ohjauskoron laskuja ehkä noin vuoden kuluttua.”

”Suomen talouden aktiviteetti tulee säilymään odotettavasti vähintään kohtuullisena. Tämä tulee toki vaikuttamaan epätasaisesti eri toimialoihin. Kuluttaja vetoiset toimialat tulevat odotettavasti hieman häviämään verrattuna moneen muuhun.”

Vaikka näkymät toimialalla olivat vaikeita, kuitenkin haastattelun sävy yleisesti, oli jossain määrin positiivinen Yritys X:ää kohtaan. Yritys X:n nähtiin tekevän oikeista asioista ja keskittyvän oleellisiin asioihin.

”Jos lähdemme rahoittamaan toimialan toimijoita teemme sen mielellämme tietysti kaltaistenne markkinajohtajien kanssa.”

”Monet alan toimijat ovat kärsineet ensin koronasta verrattain erittäin paljon. Yritys X:n kohderyhmä on hieman eri kuin monilla muilla toimijoilla, mikä on varmasti vähentänyt koronasta tullutta haittaa.”

Kiinnostus Yritys X:n toimialan rahoittamiseen

Palveluntarjoajilta kysyttäessä näkemyksiään rahoituksen haasteista tai puoltavista seikoista vastaukset olivat hyvin yhteneviä. Haasteita nähtiin yleisesti koko toimialassa, mutta mikäli rahoitukselle olisi saatavissa vakuudeksi helposti reaalisoitavia omaisuuseriä tai takauksia voisivat isommatkin hankkeet toteutua. Rahoittajille on tietysti ensisijaisen tärkeää, että rahoitettavan yrityksen kassavirta on riittävää rahoituksen lyhennysten hoitamiseen.

”Olemme lähtökohtaisesti hyvin tarkkoja rahoitettavista hankkeista, emmekä ota yhtään sen enempää riskiä kuin muutkaan pankit. Mikäli hankkeen tai yrityksen kassavirta on kunnossa ja vakuudet rahoitukselle ovat validit, lähdemme mielellämme viemään hanketta eteenpäin.”

”Olemme valmiita rahoittamaan yrityksiä toimialasta riippumatta. Tarvitsemme rahoitukselle kuitenkin takauksen, minkä tulee kattaa kulloinkin rahoitettava pääoma korkoineen ja kuluineen 100 prosenttisesti.”

”Emme katso toimiala edellä hankkeita. Mikäli yrityksen vakuus on kurantti ja yrityksen taloudellinen asema vakaa voimme hyvin antaa takauksen rahoitta pankille. Tyypillinen antamamme takauksen määrä on luokkaa 50 %-80 % kulloisestakin rahoituksen pääomasta.”

Yritys X:n rahoituksen tarve

Yritys X:llä on uuden rahoituksen tarve, joka voidaan ratkaista kahdella eri tavalla. Seuraavaksi tarkastellaan, minkälaisia ratkaisuja eri toimijoilta löytyi tämän tutkimuksen

tutkimusongelmaan. Ensin tarkastellaan nykyisen rahoituksen uudelleen järjestelyä. Tähän oli lähtökohtaisesti valmiina 1 haastateltava toimija, mutta kuitenkin varauksella.

”Olisimme kiinnostuneita yhteistyöstä Yritys X:n kanssa. Voisimme mahdollisesti tarjota pitkäaikaista rahoitusta Yritys X:lle, jolla uudelleen rahoitetaan jäljellä olevat rahoitukset. Haluaisimme kuitenkin katsoa kuluvan tilikauden loppuun nähdäksemme yrityksen taloudelliset luvut, jotta voimme antaa sitovan tarjouksen. Yrityksen tase on kuitenkin vakaalla pohjalla, mutta kannattavuus on hieman huolenaiheena. Mikäli tilinpäätöksessä kannattavuus on ennustetulla tasolla voimme edetä asian kanssa.”

Muiden toimijoiden vastauksen uudelleen rahoituksen osalta olivat kielteiset.

”Meidän toimintatapamme vastaista on, että meidän tuotteillamme uudelleen rahoitetaan nykyisiä yrityksen rahoituksia. Lähtökohtaisesti takaamme uusia rahoituksia, jotka ovat investointeja tai muita kasvun panostuksia.”

”Toimimme tyypillisesti täydentävänä rahoittajana. Saatamme joissain tapauksissa olla ainoa rahoittaja, mutta se on hyvin harvinaista.”

”Meidän rahkeemme eivät riitä kyseiseen uudelleenrahoitukseen.”

Uutta rahoitusta oli valmiina tarjoamaan 1 toimija. Rahoitus olisi saatavissa siten, että sille löydettäisiin takaus, joltain toiselta toimijalta.

”Olisimme valmiita antamaan yritykselle rahoitusta. Rahoitus olisi niin kutsuttua Tyel takaisinlainaa. Tässä tuotteessa on kyse maksettujen työeläkemaksujen takaisin lainaamisesta. Edellytämme kuitenkin tälle rahoitukselle 100 prosenttista takausta, jonka tulee kattaa myös korot ja kulut. Rahoituksen enimmäismäärä määräytyy maksettujen työeläkemaksujen mukaan, mutta yrityksenne koko huomioiden tämä kysymys ei pitäisi olla ongelmana.”

Haastateltavan vastauksen perusteella aloitettiin haarukoimaan takauksen antajia. Vastausten perusteella 2 muuta tutkimukseen osallistuvaa toimijaa olivat valmiina yhdessä takaamaan uuden rahoituksen.

”Takaamme tyypillisesti tämän kaltaisista hakkeista 50-80 %. Vaikka Yritys X:n kokoluokka on hieman takaustuotteemme kohderyhmää suurempi, voidaan takaus myös teille myöntää. Teidän tulisi tiedustella vielä pankista, olisiko heillä mahdollisuutta antaa takaus puuttuvalle 20-50 % osuudelle. Tarvitsemme antamallemme takaukselle vakuudeksi yrityksen omaisuutta. Tyypillisesti meille on pantattu yritys kiinnityksiä.”

”Olisimme valmiita antamaan enintään 50 % takauksen Tyel lainalle. Tarvitsemme takaukselle täysimääräisen vakuuden. Rakentamattomat maa-alueet ovat meille hieman vaikeita, mutta yritysikiinnitykset soveltuvat tähän hyvin.”

Näiden vastausten perusteella voitiin aloittaa valmistella yrityksen johtoryhmälle ehdotusta lyhytaikaisen rahoituksen varmistamiseksi. Vaikka haettava rahoitus olisikin yli 12kk pituinen tulisi se kattamaan yrityksen kaikki lyhytaikaiset rahoitusongelmat. Rahoituksen hinnoittelusta toimijat vastasivat seuraavaa:

”Tyel takaisinlainan hinnoittelu perustuu kaikille avoimena olevaan Garantia ylläpitämään Tyel korko taulukkoon. Taulukossa oleviin korkoihin lisätään marginaali noin 0,5 %.”

”Antamillemme takauksille tarjoamme yleensä noin 2,00 % marginaalia.”

”Tiedostamme, että hinnoittelumme muodostuu hieman eri tavalla kuin muiden toimijoiden. Meidän hintamme takaukselle on noin 4,00 %. Olisikin Yritys X:n kannalta kannattavampaa, mikäli mahdollista, ottaa meiltä 20 % osuus takauksesta.”

Olisi siis hyvin selvää, miten koko rahoituspaketti tulisi rakentumaan hinnoittelun puolesta, jotta saavutetaan maksimaalinen taloudellinen hyöty.

7 Esitys johtoryhmälle

Seuraavaksi laadittiin esitys Yritys X:n johtoryhmälle. Toimeksiannossa määritelty tavoite rahoitukselle oli löytää ratkaisu, jolla yritys pystyy varmistamaan lyhytaikaisen rahoituksen riittävyyden, jotta Yritys X:n päivittäisten toimintojen ylläpitäminen voidaan varmistaa. Vaihtoehtoja tämän toteuttamiseksi oli 2, joista nykyisten rahoitusten uudelleen järjestely olisi voinut toteutua myöhemmin, mutta se ei olisi auttanut Yritys X:ää tässä hetkessä. Niinpä tämä kyseinen ehdotus laadittiin siitä lähtökohdasta, että Yritys X hankkisi seuraavaksi esiteltävällä tavalla uutta rahoitusta.

Ehdotus esiteltiin kasvotusten käydyssä keskustelussa kahdelle Yritys X:n johtoryhmän jäsenelle.

Ehdotus lyhytaikaisen rahoituksen ratkaisemiksi:

Yritys	Tuote & maturiteetti	Hinnoittelu	Määrä € / %
Yritys Z	Rahoitus / 5 vuotta	Valittu taulukko korko / vuosittain + 0,5 % + palkkio 0,10 % pääomasta	X €
Yritys Y	Takaus / 5 vuotta	2,00 % / vuosittain + toimitusmaksu.	80 %
Pankki B	Takaus / 5 vuotta	4,00 % / vuosittain + palkkio 1,0 % pääomasta	20 %

Taulukko 2: Ehdotus rahoituksenjärjestämisestä johtoryhmälle

Ehdotetulla ratkaisulla voitaisiin ratkaista Yritys X:n kaikki lyhytaikaiset rahoitusongelmat. Selvytyden vuoksi todetaan, että yllä esitetty taulukko ei kerro tarkkaa todellista korkoa sillä mahdollinen sopimukseen kirjattava korko voidaan tulkita liikesalaiseksi.

Yritys X:n johtoryhmälle tuotiin myös esiin mahdollisuus neuvotella pitkäaikainen rahoitus uudelleen, kun kuluvan tilikauden tilinpäätös valmistuisi. Uudelleen rahoitukseen oli haastattelujen perusteella 1 toimijalla todellista kiinnostusta.

8 Pohdinta

Tämän tutkimuksen tavoite oli löytää toimeksiantaja Yritys X:lle palveluntarjoaja, joka olisi valmis uudelleen rahoittamaan yrityksen nykyiset rahoitukset tai vaihtoehtoisesti löytää toimija, joka olisi valmis tarjoamaan lisärahoitusta. Tutkimuksessa oltiin yhteydessä lähes jokaiseen Suomessa toimivaan suuryritysten rahoittajaan. Osa yhteydenotoista päättyivät siihen, että vastaukseksi annettiin ”ei sovellu meidän toimintakenttäämme” tai ”rahoitamme vain hyvin rajallista ja valikoitua määrää toimijoita.” Myös Yritys X:n nykyisten rahoittajien kanssa oltiin yhteydessä, mutta he eivät olleet halukkaita tähän prosessiin. Mikäli tutkimus olisi toteutettu ennen koronaa olisi vastausten määrä ja laatu voinut olla hyvin erilainen sillä Yritys X:n taloudellinen asema olisi varsin toisenlainen. Olen itse toiminut pankissa yritysten rahoituksessa lähes 10 vuoden ajan. Yritysten koko on tuona aikana vaihdellut alun mikroyrityksistä aina Suomen suurimpiin OMX Helsinki 25 yritysten rahoittamiseen.

Avoimen haastattelun avulla saatiin erittäin hyvä kuva Yritys X:n nykyisestä tilanteesta. Yrityksen johtoryhmän jäsen kertoman perusteella saatiin kartoitettua hyvin yrityksen ongelmakohdat ja niitä päästiin ratkomaan. Yrityksen edustaja oli hyvin tietoinen rahoitukseen liittyvistä asioista, mutta haasteena hänellä oli oma ajankäyttö ja tästä syystä he halusivat uuden tekijän kartoittamaan rahoitusta.

Kun tutkimukseen oli löydetty sopiva määrä, erityyppisiä toimijoita, kyettiin teemahaastatteluilla kartoittamaan hyvin eri toimijoiden näkemyksiä niin Yritys X:n toimialasta, kuin yleisesti taloustilanteesta. Yritys X toimii haastavalla toimialalla suhteessa nykyiseen markkinatilanteeseen, sillä kohonneet kuluttaja hinnat pakottavat monet kuluttajat miettimään mihin on todellisuudessa enää varaa. Teemahaastatteluilla löydettiin kuitenkin valikoitujen toimijoiden joukosta 1 toimija, joka oli halukas tarjoamaan Yritys X:lle lisärahoitusta. Tutkimukseen osallistuneista muista tahoista 2 olivat valmiita yhdessä takaamaan rahoituksen mikä osoittautui itselleni yllätykseksi. Tämä onnistuminen lisäsi mielestäni tutkimuksen hyötyä Yritys X:lle.

Yhteistyö kaikkien tutkimukseen osallistuneiden osapuolten välillä sujui koko tutkimuksen ajan varsin jouhevasti. Tutkimus herätti Yritys X:ssä paljon kiinnostusta ja uskonkin heidän tavoittelevan todellisesti rahoituksen uudelleen järjestyä kuluvan tilikauden päätyttyä. Jatkojalostuksena tälle tutkimukselle voisi hyvin kerätä aineistoa Yritys X:n rahoituksen uudelleen järjestelyn vaihtoehdoista, mikäli kuluvan tilikauden lopputulos on riittävän hyvä.

8.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen onnistumisen keskiössä on tutkimuksen luotettavuus. Tutkimuksen onnistumisen tärkeimpiä kriteerejä on sen luotettavuuden arviointi. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan lisätä merkittävästi kirjaamalla tarkasti tarkka kuva tutkimuksen toteutuksesta. On tärkeää kirjata miten ja missä aineistoa kerättiin, kuten oliko esimerkiksi haastattelut pidetty missä tai mitä tekniikoita käytettiin aineiston keräämisessä. Miten kerätty aineisto jaoteltiin ja mistä syystä näin tehtiin. Miten tulosta tulisi tulkita ja miten näihin lopputuloksiin on päädytty. (Hirsjärvi S. Remes P. & Sajavaara P. 2009.)

Tässä tutkimuksessa on perusteltu tarkasti käytetyt menetelmät ja niiden hyödyt tämän tutkimuksen parhaan tuloksen savuttamiseksi. Tutkimuksessa hyödynnettiin triangulaatio menetelmää, käyttämällä kahta eri aineiston keruu menetelmää avointa- ja teemahaastattelua. Tutkimuksessa tehdyt haastattelut on tarkasti kirjattu ja perusteltu miksi nämä toimijat on tutkimukseen valikoitunut. Myös tutkimuksen lopputuloksena annettu ehdotus on selkeästi perusteltu, miksi juuri ehdotettu ratkaisu on yritykselle paras mahdollinen niin taloudellisesti, kuin toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Lähteet

Painetut

Martikainen M. & Vaihekoski M. 2015. Yritysrahoituksen perusteet. Helsinki: Sanoma Pro

Leppiniemi J. & Puttonen V. 2002. Yrityksen rahoitus. Porvoo: WSOY

Knüpfer S. & Puttonen V. 2018. Moderni rahoitus. Helsinki: Alma Talent

Martikainen T. & Martikainen M. 2009. Rahoituksen perusteet. Helsinki: WSOYpro

Leppiniemi J. 2009. Rahoitus. Helsinki: WSOY

Lindström K. & Lindström T. 2011. Onnistu osakemarkkinoilla. E-kirja. Helsinki: Alma Talent

Laitinen E. & Laitinen T. 2004. Yrityksen rahoituskriisin ennustaminen. Helsinki: Talentum

Kananen J. 2017. laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Ojasalo K. Moilanen T. & Ritalahti J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro

Hirsjärvi S. Remes P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Sähköiset

Valtioneuvosto. 2016. Joukkolainamarkkinoiden kehittämistyöryhmä. Työryhmämuistio. viitattu 14.10.2022 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75189/Joukkolainamarkkinat.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Danske Bank. 2012. Joukkolainat. Viitattu 14.10.2022 https://app.danskebank.fi/fi-fi/ebanking-content/crm/lp/2012/Documents/Guide3_JVK_08112012.pdf

Suomen Pankki. 2022. EURIBOR-korkojen taulukko. Viitattu 15.10.2022 https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuviot/korot_kuviot/euriborkorot_pv_chrt_fi/

Osuuspankki. 2022. EURIBOR on yleisin viitekorko. Viitattu 15.10.2022 <https://www.op.fi/henkiliasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat/euribor>

Osuuspankki. 2022. Yrityslaina. Viitattu 15.10.2022 <https://www.op.fi/yritykset/rahoitus/investoinnit/yrityslaina>

Varma. 2022. Työnantajan eläkevakuutus. Viitattu 15.10.2022 <https://www.varma.fi/tyonantaja/tyel-vakuutus/tyel-vakuutusehdot/>

Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2021. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 5.11.2022 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>

MARA. 2022. Matkailu- ja ravintola-alan näkymät jyrkässä laskussa. Viitattu 28.11.2022 <https://www.mara.fi/ajankohtaista/uutiset/2022/matkailu-ja-ravintola-alan-nakymat-jyrkassa-laskussa.html>

EK 2022. Suhdannebarometri. Viitattu 28.11.2022 <https://ek.fi/tavoitteemme/talouspoliitikka/suhdantiedustelut/suhdannebarometri-lokakuu-2022/>

Suomen pankki. 2022. Euro & Talous. Viitattu 2.12.2022 <https://www.eurojatalous.fi/fi/2022/2/ennustetaulukot-vuosille-2022-2024-kesakuu-2022/>

OP. 2022. Yrityslainan vakuudet. Viitattu 2.12.2022 <https://www.op.fi/yritykset/rahoitus/vakuudet>

Finanssialalle. 2022. Yrityksen vakuudet. Viitattu 2.12.2022 <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/pankkiala/yritysassiakkaan-rahoituspalvelut/yrityksen-vakuudet.html>

Julkaisemattomat

JM Johtoryhmän jäsenen haastattelu 27.9. Yritys X. Helsinki

IR Pankki henkilön haastattelu 4.11. Pankki A. Helsinki

AS Pankki henkilön haastattelu 7.11. Pankki B. Helsinki

EK Erikoisrahoitusyhtiö henkilön haastattelu 7.11. Yritys Y. Helsinki

IK Eläkevakuutus yhtiö henkilön haastattelu 25.10. Yritys Z. Helsinki

Kuviot

Kuvio 1: Rahoitusmarkkinoiden rooli kansantaloudessa	7
Kuvio 2: Rahoitusmarkkinoiden rakenne	8

Taulukot

Taulukko 1: Tutkimuksessa haastateltavat tahot.....	19
Taulukko 2: Ehdotus rahoituksenjärjestämisestä johtoryhmälle	27

Liitteet

Liite 1: Avoin haastattelu Yritys X:n edustajalle	34
Liite 2: Teemahaastattelurunko muille toimijoille	35

Liite 1: Avoin haastattelu Yritys X:n edustajalle

Avoin haastattelu Yritys X johtoryhmän jäsenen kanssa.

Haastattelu on jaettu kahteen osaan: Rahoituksen nykyinen tila ja rahoituksen tavoite.

27.9.2022

Rahoituksen nykyinen tila ?

30.9.2022

Rahoituksen tavoite ?

Liite 2: Teemahaastattelurunko muille toimijoille

Teemahaastattelu runko pankki A & B sekä yritys Y & Z

Haastattelu on jaettu kahteen teemaa: Yritys X:n tilanne ja rahoituksen tarve.

Yritys X:n tilanne

- Mikä on näkemyksenne Yritys X:n toimialasta?
 - o Nykyhetki?
 - o Lyhyellä aikavälillä 1-2 vuotta?
- Kiinnostuksenne Yritys X:n toimialan rahoittamista kohtaa?
 - o Mitä haasteitä näette rahoituksessa?
 - o Mitkä seikat puoltavat rahoitusta?

Rahoituksen tarve

- Yritys X:n nykyisen rahoituksen uudelleen järjestäminen?
 - o Nykyinen Yritys X:n rahoitus erääntyy alle kahden vuoden kuluessa. Minkälaisia ratkaisuja teillä voisi löytyä tähän?
- Kuluvan tilikauden likviditeettikapeikon hoitaminen?
 - o Seuraavan 12kk sisällä on nähtävissä käyttöpääomarahoitusta tarvetta. Miten tämä asia voitaisiin järjestää?